

מפוי עשבים בשדה כותנה 2014

אריה בוסק – מגדלי דרום יהודה.

נעם עמיר – קבוצת יבנה.

תקציר:

לעבודה מספר מטרות, הראשונה היתה למפות את העשבים בקטעי שדה, תוך אבחנה בין העשבים שבין שורות הכותנה לאלה המופיעים על שורות הכותנה.

מטרה נוספת היתה לבחון, באופן ראשוני, עד כמה הפעילויות שבוצעו כנגד העשבייה הצליחו להקטין את כמות העשבים שנותרו בשדה ערב הקטיפה.

בשני קטעי השדה שבחנו, תוך סומנו העשבים ב 10-11 סגמנטים שאורך כל אחד מהם 5 מטר. בשדה נמצאו 2 סוגי עשבים בלבד: דטורה וחלבוב. כמות החלבוב היתה גבוהה פי כמה בהשוואה לדטורה וגם מרחבית החלבוב היה פרוש על פני כמעט כל הקטעים שסומנו, בעוד שהדטורה הופיעה רק בכרבע מהקטעים שסומנו.

בסוף העונה לקראת הקטיפה לא נמצאו כלל עשבים בקטעים שסומנו.

חומרים ושיטות:

בעונת 2014 בחנו בתצפית בשדה כותנה בקבוצת יבנה את מצב העשבייה בתחילת העונה ואת השרדותם או השארותם בשדה לקראת הקטיפה, על רקע סדרת הטפולים שבצע המגדל כנגד העשבים.

התצפית הכפולה בוצעה בחלקה 17 בקבוצת יבנה.

בשדה זה הוצנעו בקלטור טרפלין 300 סמ"קד' וכותוגן 200 סמ"ד', ב 5.2.2014. כמו כן יושם פרומטרין במינון של 150 סמ"קד' על פני השטח. החומר הופעל על ידי גשם בתחילת מרץ.

כותנה מהזן גוליית 4, נזרעה ב 24.3.2014. במהלך הזריעה בוצע זילוף אל פס הזריעה כדי להבטיח נביטה טובה של הזרעים.

בהמשך בוצע ריסוס של אנווק 1 סמ"קד' עם סטייפל במינון של 2.5 סמ"קד' ב 27/4/14.

מפוי העשבים בשטח ב 2/5/14.

לפני פריסת הטיפטוף השדה קולטר.

לאחר תחילת ההשקיה בוצע ריסוס מוגן של אמיטרקס 150 + טרגט בריכוז של 1.5 אחוז, לשטח המרוסס בלבד. הכלי המוגן רוחבו 75 ס"מ. לא בוצע רסוס מחוץ לחופה אל בסיס הצמח.

השדה לא עבר עישוב ידני.

לצורך המעקב סומנו בחלקה 2 קטעים באורך של 50-55 מטר כל אחד שחולקו ל 10-11 סגמנטים כל אחד באורך של 5 מטר ערוגה.

קטע א' – נקודת המוצא הברז המזרחי על קן הברזים הדרומי בחלקה. מברז זה ודרומה סומנו 11 סגמנטים כאשר הסגמנט הראשון מתחיל 10 מטר מהברז ומסתיים 15 מטר מהברז והסגמנט הבא מתחיל 15 מטר מהברז עד 20 מטר מהברז.

קטע ב' – נקודת המוצא הברז הראשון ממערב לברז הקודם ובמרחק של 36 מטר ממנו, מולו הפעם כלפי צפון סומנו בשיטה זהה 10 סגמנטים.

בשני הקטעים נערך מעקב אחר כמות העשבים על ערוגה, מיפינו את מצב העשבים לרוחב הערוגה בחלוקה ל 3 מיקומים :

1 – פס ברוחב של 20-30 ס"מ במרכז שורת הכותנה המזרחית.

2- פס ברוחב של 60-70 ס"מ במרכז הערוגה.

3 – פס ברוחב של 20 – 30 ס"מ במרכז שורת הכותנה המערבית.

שיטת מעקב זו מותאמת לכך שהמענה להדברת עשבים יכול להיות שונה על פי מיקומם לרוחב הערוגה.

תוצאות ודיון :

מיפוי העשבייה בוצע ב 2/4/14 , 6 ימים לאחר הטפול באנוק וסטייפל.

במועד המיפוי גודל צמחי החלבולב נע מפסיגים עד 5-6 עלים אמיתיים, כולל ענפוני צד.

במועד זה ניתן היה להבחין שקודקודי הדטורה והחלבולב הלבין/הצהיבו כתוצאה מיישום של האנוק-סטייפל כאשר ככל שהעלה גבוה יותר הוא בהיר יותר.

טבלה מס' 1 : מפוי עשבים בקטע א' בתחילת מאי.

קטע מפוי א	קטע מפוי א	קטע מפוי א	קטע מפוי א	קטע מפוי א	קטע מפוי א		
רוחב 20-30 ס"מ	רוחב 70-80 ס"מ	רוחב 20-30 ס"מ	רוחב 20-30 ס"מ	רוחב 70-80 ס"מ	רוחב 20-30 ס"מ		
מזרחית	מרכז ערוגה	שורה מערבית	מזרחית	מרכז ערוגה	שורה מערבית	סגמנט	מרחק מברז 1 דרומה (מ')
חבלוב	חבלוב	חבלוב	דטורה	דטורה	דטורה		
3	12	0	0	0	0	11	60=65
2	4	2	0	0	0	10	55=60
0	3	1	0	0	0	9	50=55
2	2	1	0	0	0	8	45=50
1	13	1	0	0	0	7	40=45
1	2	1	0	0	0	6	35=40
2	5	0	0	0	2	5	30=35
2	9	3	1	1	1	4	25=30
5	15	7	3	2	3	3	20=25
4	21	11	0	0	0	2	15=20
15	20	12	1	1	6	1	10=15
37	106	39	5	4	12		סך הכל
0.67	1.93	0.71	0.09	0.07	0.22		ממוצע למטר אורך

בקטע א נמצאה נוכחות של 2 סוגי עשבים בלבד: חלבלוב ודטורה.

בקטע זה העשב הדומיננטי הוא חלבלוב כאשר אם משווים את המספר הכולל של עשבים על שורות הכתנה (סכום השורה המערבית והמזרחית שרוחבן הכולל נמוך במעט מהרוחב שבין השורות) ובין השורות המספר דומה. החלבלוב מופיע בכל 11 הסגמנטים שסומנו. הדטורה לעומת זאת כמותה נמוכה משמעותית והיא מופיעה ב 3 מתוך 11 הסגמנטים שסומנו. משום מה יש יותר עשבים על השורה המערבית.

צפיפות העשבים ליחידת אורך של הערוגה (חושבה לפי מספר העשבים על 2 השורות הזרועות, כל אחת ברוחב של 20 ס"מ וכמותם במרכז הערוגה לרוחב של 60 ס"מ) עומדת על 1.43 חלבלובים ורק 0.11 צמחי דטורה למטר ערוגה.

טבלה מס' 2 : מפוי עשבים בקטע ב' בתחילת מאי.

קטע מפוי ב	קטע מפוי ב	קטע מפוי ב	קטע מפוי ב	קטע מפוי ב	קטע מפוי ב		
רוחב 20-30 ס"מ	רוחב 70-80 ס"מ	רוחב 20-30 ס"מ	רוחב 20-30 ס"מ	רוחב 70-80 ס"מ	רוחב 20-30 ס"מ		
מזרחית	מרכז ערוגה	שורה מערבית	מזרחית	מרכז ערוגה	שורה מערבית	סגמנט	מרחק מברז 2 צפונה (מ')
חלבלוב	חלבלוב	חלבלוב	דטורה	דטורה	דטורה		
0	0	3	0	0	0	1	10=15
1	3	3	0	0	0	2	15=20
2	4	0	0	0	0	3	20=25
2	3	1	0	0	0	4	25=30
0	0	0	0	0	0	5	30=35
0	0	0	0	0	0	6	35=40
0	0	0	0	0	0	7	40=45
0	0	1	1	1	0	8	45=50
2	2	3	0	0	0	9	50=55
1	5	1	0	0	0	10	55=60
8	17	12	1	1	0		סך הכל
0.16	0.34	0.24	0.02	0.02	0		ממוצע למטר אורך

גם בקטע ב' נמצאה נוכחות של חלבלוב ודטורה בלבד

גם כאן העשב הדומיננטי הוא החלבלוב, אך הכמות הכוללת נמוכה בהרבה בהשוואה לקטע א'.

כמות העשבים ליחידת אורך של הערוגה עומדת על 0.28 חלבובים ורק 0.02 צמחי דטורה למטר אורך של הערוגה.

מבחינת הפזור המרחבי החלבוב הופיע ב 7 מתוך 10 הקטעים שנבדקו ואילו הדטורה ב 2 מתוך 10 הקטעים שנבדקו.

ההשוואה בוצעה בין שני קטעים בשדה, שהמרחק ביניהם, ממערב למזרח, הוא 36 מטר בלבד. נמצאנו למדים שהקטעים מאופיינים באותם סוגי עשבים אבל הכמות שונה. בחלקה ב' כמות החלבוב והדטורה נמוכה בכ 80 אחוז בהשוואה לחלקה א'. כמו כן ניתן להתרשם שפזור החלבוב על פני השדה אחיד יחסית בעוד שהדטורה מופיעה בעיקר במוקדים.

לאחר המפוי השדה קולטר ובוצע רסוס מוגן בין השורות, אך לא בוצע עשוב ידני בכל השדה. בסיום העונה לקראת הקטיף חזרנו לבדוק את המצב בחלקה ולא נמצאו עשבים כלל בקטעים שמופו.

סכום:

סדרת הפעילויות שבצע המשק הביאה לקטילת כל העשבים בקטעים שנבדקו. מעניין לבחון אם היינו מקבלים תוצאות דומות גם אם היו נוכחים סוגי עשבים אחרים בשדה ולא רק חלבוב ודטורה.

יש מקום להמשך הלמוד ויש מקום לבחון את האפשרות להקטין את סך עלויות ההדברה. בתצפית זו, כמות החלבוב גבוהה משמעותית בהשוואה לדטורה והוא גם, בניגוד לדטורה, פרוש על פני מרבית השטח.

לעובדה זו עשוייה להיות השלכה על עלות ההדברה, אילו ידענו למפות, במחיר סביר ובדיוק טוב את מיקומם בשדה.